

1 poł. lat 40. XX w.

Adam Gazur

Urodzony 30 VI 1925 r. w Kamienicy (obecnie dzielnica Bielska Białej). Ojciec - Adam był oficerem rezerwy 3 Pułku Strzelców Podhalańskich, kierownikiem szkoły powszechnej w Kamienicy, komendantem Ochotniczej Straży Pożarnej. Mama Maria zajmowała się domem oraz podobnie jak mąż, działała w różnych organizacjach społeczno - kulturalnych. Po wybuchu wojny rodzina uciekła na wschód Rzeczypospolitej. Dotarli do Mańkowa koło Włodzimierza Wołyńskiego.

W 1940 r. Adam z rodzicami, siostrą Aleksandrą i bratem Władysławem został wywieziony przez Rosjan w głąb Związku Sowieckiego. Dotarli do miejscowości Asino (nowosybirska obłast), a stamtąd barką do miejsca zesłania - *Sybirakowskij Lesozagotowitelnyj Uczastok*. Tak pan Adam zapamiętał to miejsce: *Takie zwykłe baraki, chłodne, tam był piecyk, drzewo było, ale nie wolno było zabierać. [Całość] była ogrodzona drutem kolczastym i cztery wieże w każdym rogu. Tam byli strażnicy, którzy pilnowali, chociaż nie było gdzie uciec. Tam była tajga. Jak ktoś uciekł do tajgi, to tam zginął.* Na zesłaniu młody Adam pracował m. in. przy wożeniu wody i wycince drzew. *Dużo śniegu, mróz do 40 stopni, nawet więcej. W lesie jak człowiek pracował i było powyżej 40 stopni, to już nie można było pracować, bo siekiery się łamały. Były zmarznięte i przez to kruche - wspomina. Z przemęczenia, głodu, braku witamin chorował, miał problemy ze wzrokiem.*

Rodzina Gazurów. Bielsko, 1938 r.

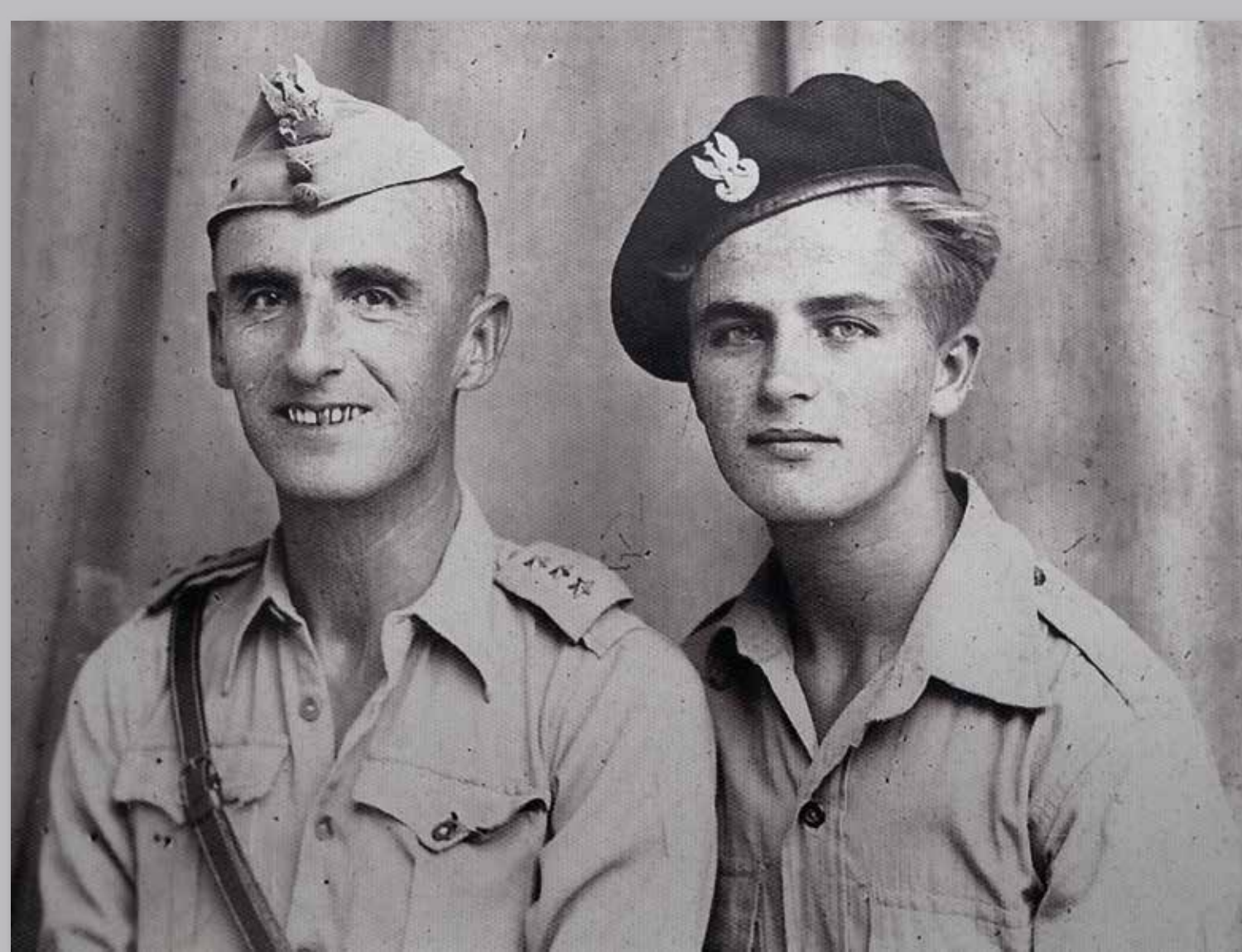
Po ogłoszeniu amnestii Polacy chcieli opuścić miejsce zesłania, co nie było łatwe. Na własnoręcznie zbudowanych tratwach, po 28 dniach podróży, ok. 150 zesłańców dopłynęło rzeką Czujm do miejscowości Asino, a następnie pociągiem dotarli do Bijska (Altajski Kraj). Stamtąd do wojska polskiego wyruszył najpierw ojciec Adama, a potem on sam. Przez Barnauł, Taszkient dotarł do miejscowości Guzar. Tam przeszedł kwarantannę, został umundurowany i złożył przysięgę wojskową. W Guzarze panowała duża śmiertelność, młody Adam poważnie zachorował na malarię i epilepsję. Po przyjeździe do Iranu trafił do szpitala.

Po odzyskaniu zdrowia wstąpił do piechoty, następnie służył w kompanii transporterów. Przewoził czołgi z Iraku do Palestyny. Później odbył służbę w Egipcie. Jako kierowca czołgu w 3 szwadronie rozpoznawczym 1 Pułku Ułanów Krechowieckich przeszedł krwawy szlak bojowy 2 Korpusu Polskiego od Monte Cassino do Bolonii. W 1947 r. przybył do Wielkiej Brytanii, gdzie zamieszkał na stałe. Tam też osiedlił się jego ojciec, natomiast reszta rodziny z ZSRS powróciła do Polski.

Terenia Gazur na łożu śmierci
Rys. Roman Orszulski

Na zesłaniu, we wrześniu 1940 r. urodziła się siostra Adama, Teresa. Niestety dziecko zachorowało i zmarło niespełna 1,5 roku później. Pogrzeb siostry tak opisał jej brat Władysław: *[...] na sankach skrzynka ze zwłokami Tereni, oraz łopatka, siekierka, ja ciągnący sanki, a za sankami mama i siostra [...]. Po dotarciu na cmentarz, zaczęliśmy kopać grób. Ziemia była zamrznięta i dlatego „rąbaliśmy” tę twardą bryłę na zmianę, ale z mizernym rezultatem. Już było ciemno, gdy chowaliśmy Terenię do płytkiego grobu.*

Żołnierze 2 Korpusu Polskiego.
Adam Gazur (z prawej) z ojcem w Iraku, 1943 r.

DISCHARGE CERTIFICATE. Army Form 11003 (If this CERTIFICATE is lost no duplicate can be obtained.)			
1. Army No. 300 83707	2. Surname GAZUR		
3. First Names ADAM			
4. Effective Date of Discharge 6 SEP 1948	5. Corps from which Discharged PRC	6. Rank on Discharge 4/cpl	
7. Service with the Colours Years 286 Days	8. Service on Class W. (1) Years 286 Days	9. Total Service 1 Year 207 Days	
10. Cause of Discharge Not qualified for the purpose for which he enlisted.			
11. Campaigns and Service Abroad			
12. Medals		13. Military Conduct very good	
38723 6 SEP 1948		Signature and Rank, Officer in Charge W. PIROG LT	
Date		Place WITLEY	
G.I. 11003 100/100 Rev. 1-47 G. 5000 WITLEY CAMP			

Zaświadczenie o zwolnieniu Adama Gazura z obowiązku pełnienia służby wojskowej, wydane 6 IX 1948 r. w Witley (Wielka Brytania)

Czołg, którego kierowcą był Adam Gazur. Monte Cassino, 1944 r.